

9

אבל הלויים כיון שנבחרו המה ובניהם
ובני בניהם לדורות הורגלו והוזהרו בעבודתם לעשותה כמשפט,
ולכך אמר הכתוב: לא יהיה ללוי חלק ונחלה וגו' 40, שלא
יתעסקו בשום מלאכה רק בעבודת הקודש פן ילמד ידיו למלאכת
החול, וע"י כך יהיו זרועותיו ואצבעותיו עבות וקשות ולא יוכל
לכופן אל הנבל והכנור ויקלקלו השיר.

אֶתְּנֵנִי בְּיָדָי

10

ברא הקב"ה העולם לומר לפניו שירה, וזהו בראשית
— אותיות שי"ר תא"ב.

אֶתְּנֵנִי בְּיָדָי

1

ויאמר קין אליהו גדול עוני
מנשא: הן גרשת אתי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי
נע ונד בארץ והיה כל מצאי הרגבי ויאמר לו יהוה לכן כל הרג
קין שבעתים יקם וישם יהוה לקין אות לבלתי הכות אתו כל מצאו
ויצא קין מלפני יהוה וישב בארץ נוד קדמת עדן: וידע קין אתי
אשתו ותהר ותלד אתי חנוך ויהי בנה עיר ויקרא שם העיר כשם
בנו חנוך: ויילד לחנוך את עירד ועירד ילד אתי מחויאל ומחויאל
ילד אתי מתושאל ומתושאל ילד אתי למך: ויקחילו למך שתי
נשים שם האחת עדה ושם השנית צלה: ותלד עדה אתי יבול הוא
היה אבי יושב אהל ומקנה: ישם אחיו יובל הוא היה אבי כל תפש
כנור ועוגב: וצלה גם היא ילדה אתי תובל קין לטש כלי חרש כג
נחשת וברזל ואחות תובל קין נעמה:

נִשְׂאָה דִּיאָרְא

2

(כ) אבי יושב אהל ומקנה, הוא היה הראשון לרועי בהמות
במדברות, יושב באהלים חדש כאן וחדש כאן בשביל מרעה
צאנו, וכשכלה המרעה במקום הזה הולך ותוקע אהלו במקום
אחר, ומדרש אגדה 26 בונה בתים לע"ז, כמה דאת אמר: סמל
הקנאה המקנה (יחז' ח ג), וכן אחיו תופש כנור ועוגב לזמר
לע"ז 27

ע"י (כ)

3

(כא) ושם אהיו יובל, הוא לקח להלכו חת הנגר השני המוכנ כל חרץ כוש ששם הזמה והנלוף, וזאת
היה ההמלה אל הזמר והנגון ע"ד קחי כנור טובי עיר זונה נשכחה, שכן היה דרך הממעשעים לטור
שיר הזונה גם בבתי משחיהם גם בבתי חליליהם, שהגם שח"כ שנ הנגון לדבר נכבד, הממליא הראשון ח"ס
להמשיך לב נשים, וע"כ נקרא שמו שונג מלשון שיר ענבים:

ע"י (כא)

4

(כב) תובל קין, תובל אומנתו של קין, תובל לשון תבלין, תיבל
והתקין 28 אומנתו 29 של קין לעשות כלי זיין לרוצחים.

ע"י (כב)

5

כ וילידת עדה ית יבול הוא הוה רבהון דכל יתבי משפנין ומארי בעיר:
כא ושום אחוהי יובל הוא הוה רבהון דכל דממנן לזמרא בכנורא ואבובא נגן: כב וצלה
אף היא ילדת ית תובל קין רב לכל אומן דידע בעבידת נחשא ופרזלא ואחתה דתובל
קין נעמה נדו היא הות מרת קינין נהו וזמרין: תרומה ינחין כן מצאיו

ג והיאך היתה שמחה זו, החליל מכה ומנגינת בכנור
ובנבלים ובמצלטים וכל אחד ואחד בכלי שיר שהוא יודע לנגן בו, ומי שיודע בפה בפה, ורוקדין ומספקין ומטפחין ומפוזין
ומכרכרין כל אחד ואחד כמו שיודע ואומרים דברי שירות ותושבחות, ושמחה זו אינה דוחה לא את השבת ולא את יום טוב:

ע"י (כב) 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 70 75 80 85 90 95 100

6

א"ר שמעון שירה החשובה מהכל, מה היא, הוא כמו
שלמדנו בסוד המשנה, (שהעבודה צריכה להיות)
בדיבורים ובמעשה, (כב) יחודין, ממטה למעלה
וממעלה למטה), כן כאן הוא ממטה למעלה,
וממעלה למטה, ואחר כך לכיון בלב ולקשר הכל
בקשר אחד. (וילך כו)

למדנו, שירה, מושכת ברכות ממעלה למטה עד
שתמצאנה ברכות בכל העולמות.

והנה כ"ק אבי אדמו"ר זצוקל"ה אמר ... כי
הלויים דבקים במקור החיים, ולשון לוייה הוא חיבור
ודבקות, על כן עבודתם היא בשיר שהוא דבקות
וחיות, ועל כן נאמר (דברים ד') "ונס אל אחת
הערים האל וחי"

7

11

ורוח יהוה סרה
מעם שאול ובעתתו רוח רעה מאת יהוה: ויאמרו עבדי שאול
אליו הנה ינא רוח אלהים רעה מבעתך: יאמר גא אדבנו עבדיך
לפניך ויקשו איש ידע מנגן בכנור והיה בהיות עליך רוח אלהים
רעה ונגן בידו וטוב לך:
ויאמר שאול אלי עבדי ראוי גא לי איש מיטיב לנגן והביאותם אלי:
ועצן אחד מהנערים ויאמר הנה ראיתי בן ליש בית הלחמי ידע
נגן ונבחר חיל ואיש מלחמה ונבון דבר ואיש מאר יהוה עמו:

ע"י (כב) 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 70 75 80 85 90 95 100

(טז) יאמר נא אדוננו (הלא עבדיך לפניך לעשות כל אשר תצוה) יבקשו איש ידע מנגן בכנור והנה הם לא בקשו רק שידע לנגן ומנגן בכנור, שבוה די אל המבוקש ממנו לנגן בעת הצורך. אמנם שאול מצד תכסיסי מלכותו ראה כי לא די בזה לבד כי העומד לפני המלך בתמידות בשגם לשיתפעל המלך מנועם זמירותיו צריך שיהיו לו גם יתר חמודות, וז"ש: (יז) ויאמר שאול וכו' ראו נא לי איש מיטיב לנגן, דייק שיהיה מטיב לנגן הבקי בחכמה זו ביתר שאת בטוב טעם ודעת שמתנאו ג"כ עשות השירים המעוררים הנפש, והיותו מליץ וחכם לכלכל דברי שיריו וזמירותיו עפ"י החכמה ודעת, שכולל כל המעלות הנחמדות וז"ש ראו נא לי, ר"ל ראו היטב איש הראוי לי לעמוד לפני המלך: (יח) ויען אחד מהנערים לכן השיב כי נמצאו בדוד גם שלמות אחרות חוץ מההרגל בניגון שלפניו ראו הוא להיות בהיכלי מלך, וכבר באר מהר"א שרשם לו ששה תוארים, אן ידע נגן ר"ל ידע חכמת המיוקא בשלימות, בו וגבור חיל,

שלא כדרך המשוררים שרובם ישתלמו בכח הדמיון והם חלושי המוג רפויי ההרכבה על הרוב, גו ואיש מלחמה ידע בתחבולות מלחמה וגם זה דבר מתמיה שהמתעסק בתחבולות מלחמה לא יטריד זמנו בניגון ובשיר כי הם מלאכות

מתנגדות, דו ונבון דבר וגם זה נגד הרגיל במשוררים שנשלמים בדמיון וחסרי ההשכל האמתי לרוב, ולזה לא היו בעלי השכל ועצה משוררים כי אם על המעט, הו ואיש תאר וגם זה אינו רגיל במשוררים שהם שחוריים ועל המעט יהיו דמייים ויפי תואר, וזו עמו ר"ל שהוא ירא אלהים וסר מרע, וגם זה על המעט שהמנגן שהוא יפה תואר לא יהיה נרדף אחר תאוותיו ואחר חמדת נשים, ותוארים ההם ראוים לאיש אשר יעמוד בהיכלי מלך, ועם היות דוד עדיין נער שבחוחו באלה התוארים שהיה מוכן להם מתכונתו:

כ"ג חזון ע
כ"ג חזון ע

אומרים בו שהכל תלוי בו יתברך, ולשון בו בה היינו דבר ונוקבא שהזכירו חכמי האמת המקובלים, וכן הקב"ה אומר לי תבל ומלואה, ונבראו אומרים כי לו יתברך תבל ומלואה, וכן לה בדרך שנתבאר, והכל ענין אחד כי לפי שהכל תלוי בו יתברך על כן הכל לו יתברך, וזה רמז על אחדותו יתברך והוא יסוד התורה ודבר זה הפותח והסוגר, על כן פתח התורה בכי"ת ומסיימת בלמ"ד, להורות כי השם יתברך הפותח והסוגר והכל תלוי בו בשמו יתברך כאמור:

כ"ד חזון ע
כ"ד חזון ע

(יב) לעיני כל ישראל. שמעתי אומרים טעם על מה שהתורה מתחלת בכי"ת ומסיימת בלמ"ד, לפי שכל אותיות השם הגדול יו"ד וי"ו ה"א אם תסמוך אחת מהם אל כי"ת או אל למ"ד יהיה ממנו תיבה אחת שלימה והם, כי בו בה, לי לו לה, מה שלא תמצא כן בכל אלפא ביתא שיהא תיבה שלימה מכל השלשה אם יסמכו לאיזה אות, כגון לעשות: מן א' אי או אה שהרי אה אינו תיבה, וכן לעשות מן מ' מי מו מה, שהרי מו אינו תיבה, והביאור לזה הוא שבוה נרמז שתכל ומלואה הכל תלוי בו יתברך ושלו הכל, ותואר הכי"ת שהקב"ה מדבר בעדו ואומר כי רוצה לומר הכל תלוי בי, ונבראו

דברי למואל מלך. להלמה נקרא שלמה למואל, א"ר ישמעאל באוהו הלילה שהשלים שלמה מלאכת בית המקדש נשא בתיה בת פרעה והיה שם צהלת שמחת בית המקדש וצהלת בת פרעה ועלתה צהלת שכחת בת פרעה יותר מצהלת בית המקדש, הוא דקאמר מתלא, כלא מחנפים למלכא, ולכן נקרא למואל שהשליך עול מלכות שמים מעליו כלומר למה לו אל, ובאותה שעה עלתה במחשבה לפני הקב"ה להחריב את ירושלים וה"ד ל"כי על אפי ועל המזי וגו'

חזון ע
חזון ע

*אמר רב יהודה אמר שמואל בשעה שנשא שלמה את בת פרעה הבניסה לו אלף מיני זמר ואמרה לו כך עושין לעבודה זרה פלוגית וכך עושין לע"ז פלוגית ולא מיחה בה *אמר רב יהודה אמר שמואל בשעה שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאל ונעץ קנה בים ועלה בו שירטון ועליו נבנה כרד גדול ושל רומין

חזון ע (נז)

שנאמר א"ו ישר משה וכנו ישראל את השירה הווא לה' שר לא נאמר אלא ישר מבאן לתחית המזים מן התורה

חזון ע (נח)

*ל"ב ר' ירמיה כשר מרו כשורה מרו כחצובה מרו כסולם מרו כשיר. מועלין כעגול כאלעדה:

חזון ע (נח)

צור חצב היום לנו הנף. חשבתנו הנהנו ונהנו כישר מענה. כהר סכאנה וקסאר תורחה יעינו נף. עננו פשענות ירושע בנינו. חכאנו: